

Raahe-opiston
osaamisperusteisten
kurssien opetussuunnitelma
2024–2025

Raahe-opisto

Sisältö

1. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä.....	3
1.1 Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus	3
1.2 Kansalaisopistojen opetus	4
1.2.1 Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä.....	4
1.2.2 Kansalaisopistossa opetettavat aineet	5
1.2.3 Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa	5
2. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa	6
2.1 Osaamisen osoittamisen suunnittelu	6
2.2 Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen	6
3. Osaamisen arviointi	7
3.1 Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit	7
3.2 Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät	7
3.3 Kurssin arviointiasteikko.....	8
3.4 Osaamisen arvioijat	8
3.5 Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittymisestä	9
3.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto).....	9
3.7 Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto.....	10
3.8 Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu	10
3.9 Todistus suoritetusta kurssista.....	10
4. Kielet	10
4.1. Opetuksen tavoitteet.....	10
4.2. Opetusohjelman rakenne	11
4.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi	11
4.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	11
4.4.1 Englanti	12
4.4.2 Espanja.....	14
4.4.3 Ranska.....	16
5. Kädentaidot	17
5.1 Opetuksen tavoitteet.....	17
5.2 Opetusohjelman rakenne	18
5.3 Taitotasot ja osaamisen arviointi	18
5.4 Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	18
5.4.1 Ompelu A ja B Patala, ompelu Antinkangas, ompelu, Vihanti, ompelu, Pyhäjoki, 4 op.....	18

5.4.2 Huovutus, 1 op	19
5.4.3 Kankaanpainanta ja -värjäys, 1 op.....	19
6.Kuvataide.....	20
6.1 Opetuksen tavoitteet.....	20
6.2 Opetusohjelman rakenne	20
6.3 Taitotasot ja osaamisen arviointi	21
6.4 Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän	22
6.4.1 Taidepakki, 3 op.....	22
6.4.2 Kalligrafiakurssi - Koristeltu italic ja spencerian, hybridikurssi (3 op)	23

1. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä

Raahe-opisto on vuonna 1946 perustettu Raahen kaupungin ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka toiminta-alueita on Raahen lisäksi Pyhäjoki. Raahen suurimmiksi taajamiksi ovat kuntaliitosten myötä muotoutuneet Vihanti, Pattijoki ja Saloinen. Raahe-opisto järjestää kursseja pääasiassa aikuisväestölle, mutta myös taiteen perusopetuslakiin (633/1998) pohjautuvaa yleistä oppimäärää lapsille ja nuorille kuvataiteissa ja käsitöissä. Myös alle 18-vuotiaille kohdennetaan jonkin verran kurssitoimintaa.

Raahe-opisto on muutoksiin nopeasti reagoiva ketterä oppilaitos, jonne ovat tervetulleita kaikki. Opisto tarjoaa monia mahdollisuuksia omaehtoiseen oppimiseen. Raahe-opisto tarjoaa paikallisten sivistystarpeiden pohjalta erilaista kurssitoimintaa niin koko lukuvuoden kestäväksi kurssitoimintana kuin lyhyempinäkin oppimiskokonaisuuksina. Opisto tukee elinikäisen oppimisen ajattelun pohjalta osallistujien kehittymistä niin erilaisissa osaamiskokonaisuuksissa kuin yhdessä toimimisessakin. Opisto edistää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita. Raahe-opisto on Kansalaisopistojen liiton KoL:n jäsen.

1.1 Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansainvälisyyden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)

Kansalaisopistoja yhtenä vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Kansalaisopistot ovat kaikille avoimia oppilaitoksia, joissa voi oppia uusia tietoja ja taitoja. Opetus on avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Useimmiten opetustarjontaan kuuluu taideaineiden, käsityön ja musiikin kursseja, kieli- ja kirjallisuuskursseja, kotitalouden, liikunnan ja tietotekniikan kursseja sekä yhteiskunnallisia aineita. Lisäksi kansalaisopistoissa järjestetään vuosittain paljon avoimia yleisöluentoja erilaisista aiheista. Kansalaisopistoon ei pääsääntöisesti tulla suorittamaan tutkintoa, vaan opinnot perustuvat elinikäisen oppimisen periaatteeseen sekä ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä.

Vuonna 2021 Suomessa on yhteensä 177 kansalaisopistoa ja niiden opetus ulottuu jokaisen kunnan alueelle. Yksi toiminnan pääperiaatteista on opetuksen tuominen lähelle ihmisiä ja kurssitoiminta onkin usein hajautettu eri puolille kuntaa sinne, missä ihmiset asuvat ja liikkuvat. Kansalaisopisto voi olla nimeltään kansalaisopisto, työväenopisto, opisto tai

aikuisopisto. Oppilaitosmuotona kansalaisopisto on joustava, ketterä toimija, joka vastaa kansalaisten sivistystarpeiden lisäksi myös yhteiskunnan muutos- ja koulutustarpeisiin.

Opistot toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä ylläpitämisluvulla. Ylläpitämisluvan voi saada kunta, kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö tai säätiö.

1.2 Kansalaisopistojen opetus

Kansalaisopistojen tarjoama opetus on perinteisesti pääsääntöisesti kurssi-, luento- tai työpajamuotoista. Opetus on pääsääntöisesti lyhytkestoista, omaehtoista matalan kynnyksen koulutusta, jonka kautta voi perehtyä uusiin asioihin tai syventää osaamistaan.

Kuntalaiset voivat usein vaikuttaa kurssitarjontaan esittämällä omia toiveitaan ja opistojen kuuluukin lakisääteisesti (Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998) vastata paikallisiin sivistystarpeisiin. Tämän vuoksi kansalaisopistojen kurssitarjonta vaihtelee lukukausittain ja opistoissa on erilaisia painotuksia eri paikkakunnilla. Kurssitarjonta elää myös yhteiskunnallisten muutosten myötä. Opetustarjonnasta löytyy kaiken ikäisille suunnattuja kursseja sekä toimintaa erityisryhmille.

Kansalaisopistot tarjoavat opetuspalveluita ryhmäopetuksen, yksilöopetuksen ja luentojen muodossa. Kurssit kokoontuvat lähiopetuksena, etäopetuksena, ajasta ja paikasta riippumattomina verkko-opintoina tai näiden hybridimuotona. Kurssien kesto vaihtelee kerran tai pari kokoontuvista lyhytkursseista lukukauden tai koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Lukuvuoden, lukukauden ja kurssin mitta sekä ilmoittautumiskäytännöt vaihtelevat opistoittain. Yhä useammassa kansalaisopistossa on syys- ja kevätlukukauden lisäksi käytössä myös ns. kesälukukausi.

1.2.1 Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä

Kansalaisopistoissa voidaan järjestää tietyissä aineissa eritasoisia kursseja ja/tai ryhmiä. Eritasoisten kurssien erot pyritään tuomaan selkeästi esiin kurssikuvauksissa. Kursseilla voi olla mahdollisia lähtötasovaatimuksia, joista päättää opiston ylläpitäjä kurssiohjelman hyväksyessään. Kansalaisopistoille on kuitenkin tyypillisempää, että kursseilla ei ole lähtötasovaatimuksia ja opiskelijat voivat saavuttaa samalla kurssilla eritasoista osaamista. Tämän tyyppisillä kursseilla tavoiteltava osaamisen taso perustuu opiskelijan omaan lähtötasoon ja tarpeeseen. Näin ollen monella kansalaisopistojen opettajista on jo kokemusta eritasoisen opiskelijoiden samanaikaisesta opettamisesta ja opetuksen eriyttämisestä tarpeen mukaan.

Kansalaisopistoissa kurssipaikan saa ilmoittautumalla kurssille ja opiskelijalla on opiskeluoikeus sille kurssille, jolle hänen ilmoittautumisensa on hyväksytty. Opiskelija on lähtökohtaisesti vastuussa itse siitä, mille tasolle hän ilmoittautuu. Opistosta saa tarvittaessa ohjausta sopivan tasoisen kurssin valintaan. Mikäli opiskelija kurssin aikana huomaa, ettei kurssi vastaa hänen osaamistaan, kurssin vaihtaminen toiseen on yleensä mahdollista. On kuitenkin huomioitava, että opistossa ei välttämättä ole samaan aikaan tarjolla vastaavaa Koski-kelpoista kurssia, jolta opiskelija voisi saada arviointia haluamallaan tasolla.

1.2.2 Kansalaisopistossa opetettavat aineet

Jokaisen kansalaisopiston vuosittaisen kurssiohjelman hyväksyy opiston ylläpitäjä. Eri kansalaisopistoissa voi olla hyvinkin erityyppisiä kursseja tarjolla ja sijoitettuna eri tavoin nimettyihin aineryhmiin, mutta kansalaisopistoissa opetettavat aineet voidaan jakaa esimerkiksi seuraaviin kategorioihin:

- kielet
- käsityö
- liikunta ja hyvinvointi
- musiikki
- kuvataide
- tanssi ja teatteri
- tieto- ja viestintätekniikka
- yhteiskunta ja humanismi
- luonto ja ympäristö
- ruoka, juoma ja matkailu
- muut

1.2.3 Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa

Vakiintuneen käytännön mukaisesti yhden opetustunnin kesto kansalaisopistoissa on 45 minuuttia. Kansalaisopistojen koulutuksen mitta ilmoitetaan opiskelijalle kurssitiedoissa tyypillisesti opetustunteina ja/tai -kertoina.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2019 asettama vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistellut työryhmä päätyi loppuraportissaan ehdottamaan vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen yhteiseksi opetuksen laajuutta kuvaavaksi yksiköksi **opintopistettä**. Opintopiste ei korvaa rahoituksen perustana olevia käsitteitä, vaan sitä käytetään ainoastaan kuvaamaan koulutusten sisältöjen laajuutta eli koulutuksen suorittamiseen vaadittavaa työmäärää. Jatkossa kansalaisopistojen on siis ilmoitettava Koski-kelpoisten kurssiensa laajuus opetustuntien ja/tai -kertojen lisäksi myös opintopisteinä. Laajuuden määrittelyssä on mahdollista käyttää desimaaleja.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä opiskelijan keskimäärin 27 tunnin työpanos vastaa yhtä opintopistettä. Kuten muissakin oppilaitosmuodoissa, myös kansalaisopistoissa yhden opintopisteen suorittamisen vaatima työmäärä voi käytännössä vaihdella paljonkin kurssien ja opiskelijoiden valmiuksien mukaan. Kansalaisopisto päättää itse osaamisperusteisten kurssiensa laajuudet opintopisteinä ja määrittelee niiden pohjaksi kurssien puitteissa **toteutettavan opetuksen määrän** sekä arvioi opiskelijan itsenäiseen **työskentelyyn keskimäärin kuluvan ajan**. Tämän mitoitustyön tekee käytännössä kurssin suunnitteleva henkilö. Vaadittavan itsenäisen työn määrä on ilmoitettava myös kurssikuvauksessa siten, että kurssille ilmoittautuva opiskelija tietää, mitä häneltä odotetaan.

2. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa

Osaamisen osoittamisella tarkoitetaan tapoja, joilla opiskelija osoittaa kurssilla vaadittua osaamistaan siten, että se on arvioitavissa. Kurssin kuvauksessa on kerrottu, minkälaista osaamista kurssilla tavoitellaan, sekä mahdollisesti esitetty jo valmiiksi kurssilla käytössä olevia osaamisen osoittamisen tapoja.

Suoritusmerkintää tavoittelevan opiskelijan tulee osoittaa osaamisensa sillä kurssilla, jolle hän on ilmoittautunut. Lähtökohtaisesti osaaminen osoitetaan tuon kurssin aikana, pääsääntöisesti kurssitilanteissa – luokassa tai verkossa.

2.1 Osaamisen osoittamisen suunnittelu

Koski-tietovarantoon tallennettavan osaamisperusteisen koulutuksen järjestämisestä päättää kansalaisopiston ylläpitäjä. Oppilaitos on viime kädessä vastuussa siitä, että suunnittelu on oikeudenmukaista ja hyvää ja että osaamisen osoittaminen tapahtuu suunnitelman mukaisesti ja avoimesti. Osaamisen osoittaminen suunnitellaan kurssikohtaisesti ja suunnittelusta vastaa yleensä kurssin opettaja. Kurssi tulee toteuttaa samansisältöisenä kaikille opiskelijoille sillä erotuksella, että arviointia tehdään vain suostumuksen siihen antaneille.

Osaamisen osoittaminen suunnitellaan asettamalla kurssille osaamistavoitteet ja arviointikriteerit (ks. tarkemmin luku 3.1 Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit). Ne ohjaavat opettajan valintoja siitä, millaisia osaamisen osoittamisen tapoja kurssilla voidaan käyttää. Kurssien osaamistavoitteet ja siten myös osaamisen osoittamisen tavat voivat poiketa toisistaan eri kursseilla ja opistoissa. Osaamisen osoittamisen toteutukseen voi vaikuttaa myös se, kuinka moni samalta kurssilta on antanut suostumuksen suorituksensa viralliseen arviointiin (ks. tarkemmin luku 3.2 Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät).

Osaamisperusteisessa opetuksessa korostuu opettajan ja opiskelijan sekä opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus. Opettaja ja opiskelija(t) sopivat yhdessä osaamisen osoittamisen tavoista ja aikataulusta esimerkiksi kurssin aluksi tai sen aikana. Tavoitteena on, että kaikki osaaminen saadaan osoitettua.

2.2 Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Mikäli oppilaitos haluaa, se voi tunnistaa ja tunnustaa myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista.

Aiemmin hankittua osaamista voidaan tunnistaa ja tunnustaa joko osana kansalaisopiston kurssia tai todentaa opiskelijan osaaminen ilman kurssille osallistumista. Kansalaisopiston ylläpitäjä päättää, onko aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen opistossa mahdollista sekä missä oppiaineissa ja miten se mahdollisesti tapahtuu.

3. Osaamisen arviointi

Vapaan sivistystyön koulutuksessa saavutetun osaamisen Koski-tietovarantoon viemisen edellytyksenä on, että osaaminen on arvioitu. Kansalaisopiston kurssilla, jolta opiskelija haluaa suoritusmerkinnän, opiskelijan osaaminen arvioidaan, ja tätä arviointia varten on luotava kurssille arviointikäytännöt.

Arvioinnin ja palautteen tarkoitus on tehdä saavutettua osaamista näkyväksi opiskelijalle itselleen. Pelkät kokeet ja testit eivät tue jatkuvaa oppimista, siksi tarvitaan monipuolisia arvioinnin tapoja ja menetelmiä. Opiskelijalähtöinen arviointi on avointa, läpinäkyvää ja perusteltua sekä perustuu vuorovaikutukseen. Arvioinnin tulee olla luonteeltaan kannustavaa ja antaa opiskelijalle tietoa hänen kehittymisestään. Arviointi tulee tehdä mahdollisimman pian osaamisen osoittamisen jälkeen.

3.1 Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit

Osaamisperusteisilla Koski-kelpoisilla kursseilla tulee olla asetettuna **osaamistavoitteet ja arviointikriteerit**, joiden pohjalta kurssin arviointikäytännöt suunnitellaan. Osaamisperusteinen arviointi on puhtaasti kriteeriperusteista eli opiskelijan osaamista verrataan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Osaamistavoitteet kuvaavat niitä osaamiskokonaisuuksia, joista kurssin sisältö muodostuu. Kuhunkin osaamistavoitteeseen liittyy arviointikriteereitä, jotka puolestaan kuvaavat niitä osaamisia, jotka täytyy osaamistavoitteen saavuttamiseksi hallita. Arviointikriteerit määrittävät usein osaamisen itsenäisyyden tasoja. Opiskelija saa suoritusmerkinnän oman suorituksensa perusteella, eikä se ole siis riippuvainen muiden opiskelijoiden suorituksista. Arvioinnin perusteena ei ole myöskään opetukseen osallistuminen tai koulutukseen käytetty aika.

Arvioinnissa tulee noudattaa arviointikriteereitä ja kaikkien osapuolten tulee tietää arvioinnin perusteet. Arvioija ei voi muuttaa tai mukauttaa kriteerejä kurssin aikana. Tällä varmistetaan arvioinnin oikeellisuus ja opiskelijan oikeudet. Arvioija vertaa opiskelijan osaamista ainoastaan osaamistavoitteisiin ja niiden arviointikriteereihin. Tällä tavoin opiskelijaa ohjataan myös selkeästi kehittämään juuri tavoiteltavaa osaamista.

Osaamista on voitava arvioida ja todentaa luotettavasti erilaisin **arviointimenetelmin** eli osaamistavoitteiden tulee olla selkeitä sekä arvioitavissa, mitattavissa tai todennettavissa olevia asioita tai kykyjä. Mikäli opisto järjestää esimerkiksi numeerisesti arvioitavaa opetusta esimerkiksi yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa, oppilaitokset sopivat arviointikriteereistä ja osaamistavoitteista yhdessä.

3.2 Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät

Arvioinnin kuvauksessa esitetään, **millä keinoin** opiskelijoiden saavuttama osaaminen arvioidaan ja **minkälaisia menetelmiä** arvioinnissa käytetään eli **millä keinoin opiskelija osoittaa osaamisensa**. Arviointimenetelmiä voivat olla esimerkiksi oppimistehtävä, portfolio, työn reaaliaikainen seuraaminen tai suullinen arviointi. Usein arvioinnissa

käytetään useita menetelmiä. Arviointiin voi sisältyä myös opiskelijan itsearviointia tai vertaisarviointia. Lopullisesta arvioinnista vastaa kuitenkin aina oppimisen arvioija.

Osaamisen arviointi kannattaa yhden arviointitilanteen tai koko materiaalin läpikäynnin sijaan koostaa pienistä osioista. Osaamista on mahdollista osoittaa kurssin aikana siten, että kurssin viimeisen opetuskerran päätyttyä opettajalla on koossa ja osoitettuna kaikki se materiaali, jolla opiskelijan osaaminen on sovittu osoitettavan ja jonka pohjalta opettaja voi tehdä arviointipäätöksen.

3.3 Kurssin arviointiasteikko

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan arvioinnin vähimmäisvaatimuksena on, että koulutuksessa saavutettu osaaminen on hyväksytty eli opiskelijan osaaminen vastaa vähintään koulutuksen osaamisperusteisessa kuvauksessa olevaa tasoa. Arviointiasteikko on siis tällöin hyväksytty / hylätty. Myös muunlaisen arviointiasteikon käyttäminen on mahdollista. Koski-tietovarantoon tallennetaan vain opiskelijan hyväksytty suoritus. Jos kurssilla on käytössä muunlainen arviointiasteikko, asteikkoa varten on luotava omat arviointikriteerit.

Mikäli opiskelijan osaaminen ei yllä tavoitellulle tasolle, ei hänelle voida antaa suoritusmerkintää. Päätös tulee perustella hänelle siten, että hän ymmärtää, mitä hänen osaamisestaan jäi puuttumaan, ja hänelle voi myös antaa mahdollisuuden täydentää suoritustaan. Opiskelijalla on oikeus pyytää selvitystä, jos hän ei ole saanut riittäviä perusteluja suorituksen hylkäämiseen.

3.4 Osaamisen arvioijat

Vastuu arviointiprosessista kokonaisuutena on opiston ylläpitäjällä. Arvioijan pätevyydelle ei voi asettaa yleispäteviä kriteereitä, eikä siitä ole vapaan sivistystyön lainsäädännössä mainintaa. Hyvää osaamisen arviointitoimintaa voi kuitenkin edistää, kun arvioijien valinnassa noudattaa esimerkiksi seuraavia kriteereitä:

- arvioijilla on riittävä ammattitaito kyseisen koulutuksen tai kurssin alalta
- arvioijat tuntevat kyseessä olevan koulutuksen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.

Kansalaisopistossa opiskelijan osaamisen arvioijana toimii yleensä kurssin opettaja. Arviointia suorittavalla opettajalla ei tarvitse olla pedagogista pätevyyttä, mutta opiston ylläpitäjän tulee huolehtia siitä, että hänet on nimetty ja perehdytetty tehtävään. Perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää sellaisissa tilanteissa, joissa kurssin opettaja on vaihtunut kesken kurssin tai opettaja ei ole ollut suunnittelemassa kurssia.

Arvioivalla opettajalla tulee olla riittävä osaaminen ja ammattitaito aineeseen, jonka osaamista arvioidaan. Hänen tulee olla työsuhteessa oppilaitokseen, ja opiston tulee tehtävään nimeämisen lisäksi perehdyttää hänet opiston toimintatapoihin sekä varmistaa että opettaja ymmärtää osaamisperusteisuuden, osaamisen tunnistamisen ja osaamisen arvioinnin. Arvioijan mahdollinen esteellisyys määritellään hallintolain 27–29 § mukaan.

3.5 Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittymisestä

Osaamisperusteisessa opetuksessa lähtökohtana ovat opiskelija sekä hänen tarpeensa. Osaamisperusteisilla kursseilla opiston tulee varmistaa, että opiskelija tiedostaa oikeutensa sekä vastuunsa omasta oppimisestaan ja saa sekä ohjausta että kirjallista tai suullista palautetta osaamisensa kehittymisestä kurssin opettajalta.

Osaamisperusteisuuden luonteeseen kuuluu, että opiskelija itse on myös aktiivinen toimija. Hänen tulee ymmärtää, miten ohjausta on mahdollista saada, mistä palautetta annetaan ja millä perusteella arviointia tehdään. Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ohjauksen tavoista ja määrätystä. Kurssin opettajan lisäksi myös opiston muu henkilökunta saattaa antaa opiskelijalle neuvontaa ja tukea esimerkiksi kurssin valinnassa jo ennen kurssi-ilmoittautumista.

Ohjauksen tehtävä on tukea opiskelijaa onnistumaan opinnoissaan. Ohjauksella pyritään parantamaan opiskelijan ymmärrystä ja luottamusta omaan osaamiseensa, tukemaan kehitystä ja hyvinvointia sekä kannustamaan aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen.

Antamassaan palautteessa arvioija perustelee antamansa arvioinnin. Opiskelijalle tulisi syntyä ymmärrys tehdyn arvioinnin oikeellisuudesta eli siitä, että se on tehty arviointikriteerien mukaisesti. Hyvin muotoiltu ja annettu palaute huomioi opiskelijan vahvuudet ja auttaa häntä kehittymään ja kehittämään osaamistaan. Palautteessa käsitellään opiskelijan osaamisen tasoa, ei hänen persoonaansa.

3.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto)

Jotta opiskelijan kurssisuoritus voidaan tallentaa Koski-tietovarantoon, hänen tulee antaa suostumuksensa tietojen tallentamiseen oppilaitoksen ylläpitäjälle. Suostumus on kerättävä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksen mukaisesti ja jokaisesta kurssista erikseen. Osaamisperusteiset Koski-kelpoiset kurssit ovat avoimia kaikille eli kurssille osallistuminen ei edellytä opiskelijalta suostumusta osaamisensa arviointiin.

Koski-tietovarantoon voidaan viedä suoritustiedot kursseista, jotka ovat alkaneet aikaisintaan 1.8.2021. Keskeytyneitä tai hylättyjä suorituksia ei tallenneta Koski-tietovarantoon.

Suostumuksesta tulee käydä ilmi, että se on annettu vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti. Suostumuksen keruun taustaksi oppilaitoksen tehtävä on antaa opiskelijalle tarvittava informaatio osaamisperusteisuudesta, suostumuksesta ja arvioinnista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut erikseen myös opiskelijan informoinnista.

3.7 Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto

Osaamisen osoittamisesta ja arvioinnista syntyy eri muodoissa olevaa aineistoa. Arvioinnista syntyviä asiakirjoja voivat olla esimerkiksi arvioijan tekemät kirjalliset arvoinnit tai opiskelijan kirjallinen itsearviointi, jotka voivat myös olla digitaalisessa muodossa. Arvioinnin dokumentoinnilla varmistetaan, että tehtyyn arviointiin voidaan tarvittaessa palata jälkikäteen esimerkiksi opiskelijan pyynnöstä.

3.8 Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu

Opiskelijan on tärkeä saada tietoonsa, onko hänellä mahdollisuus uusaa osaamisen osoittamista ja miten hänen tulee toimia, jos hän on tyytymätön saamaansa arviointiin. Mikäli tehdystä osaamisen arvioinnista seuraa opiskelijalle epäselvyyttä tai tunnetta epätasa-arvoisesta kohtelusta, oppilaitoksen vastuullisten toimijoiden tulee olla valmiita tarkistamaan tehtyjä arviointeja. Opiskelija voi pyytää rehtorilta arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, edelleen aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

3.9 Todistus suoritetusta kurssista

Koski-tietovarantoon kirjatut suoritusmerkinnät ovat opiskelijan nähtävillä ja jaettavissa maksutta Oma opintopolku -palvelussa. Opiskelija voi kuitenkin pyytää myös paperisen todistusasiakirjan Koski-tietovarantoon tallennetuista opintosuorituksistaan. Kansalaisopiston kurssista ei lähtökohtaisesti anneta paperista todistusta. Mikäli opiskelija haluaa suoritetusta kurssista paperisen todistuksen, sellainen voidaan toimittaa opiston yleisen todistuskäytännön mukaan – tarvittaessa maksullisena.

4. Kielet

4.1. Opetuksen tavoitteet

Kansalaisopistojen kielikurssit ovat avoimia kaikille taustasta riippumatta. Kansalaisopistoissa voi opiskella kieliä alkeista alkaen tai syventää ja ylläpitää jo hankittua vieraan kielen taitoa.

Kieltenopetuksen tavoitteena on käytännön kielitaito. Taustalla on ajatus kielenkäyttäjistä sosiaalisena toimijana, jonka tavoitteena on toimia erilaisissa tilanteissa jonkin tavoitteen saavuttamiseksi.

Tavoitteena on myös opiskelijan opiskelutaitojen kehittäminen, omien vahvuuksien löytäminen sekä ohjaaminen omaehtoiseen opiskeluun.

4.2. Opetusohjelman rakenne

Kansalaisopistojen kielikurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Myös niiden painotukset vaihtelevat. Tyypillisesti kursseilla painotetaan suullista tuottamista ja puhutun kielen ymmärtämistä sekä kohdekielen maiden kulttuureihin perehdyttämistä.

Opiskelijoita kannustetaan tavoitteelliseen kieltenopiskeluun tarjoamalla tasolta toiselle eteneviä kursseja.

4.3. Taitotasot ja osaamisen arviointi

Kansalaisopiston kielikurssit sijoittuvat kielitaidon eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoille (CEFR = Common European Framework, A1-C2). Taitotasot ohjaavat opiskelijaa oikean kurssin valinnassa. Eurooppalainen kielitaidon viitekehys on ohjeistus, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja helpottaa saavutetun kielitaidon kuvailemista ja määrittelemistä.

A1 Perustaso: Alkeet, suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa

A2 Perustaso: Selviytyminen esim. tyypillisissä matkailutilanteissa

B1 Itsenäinen kielenkäyttäjä: Selviytyminen esim. arkielämän tilanteissa

B2 Itsenäinen kielenkäyttäjä: Selviytyminen esim. työelämässä

C1 Taitava kielenkäyttäjä: Selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa

C2 Taitava kielenkäyttäjä: Virheetön, täsmällinen ja sopiva kielenkäyttö vaativissa tilanteissa

Osaamisen arviointi tehdään vertaamalla opiskelijan osaamista kurssin osaamistavoitteisiin ja niistä johdettuihin arviointikriteereihin.

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamisen arvioinnista vastaa kurssin opettaja. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Arvioinnissa voi käyttää kurssin ja oppimateriaalin tehtäviä sekä erilaisia omaehtoisia tuotoksia siten, että yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta merkittävästi muun ryhmän toimintaan.

4.4. Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

Lukuvuonna 2024–2025 Raahe-opistossa on tarjolla osaamisperusteisia kursseja kielistä (englanti, ranska, espanja) sekä kädentaidoista (ompelu, huovutus, kankaanpainanta- ja värjäys) ja kuvataiteesta (taidepakki, kalligrafia). Kaikkiin kursseihin, myös niihin, joista ei opintopisteitä voi suorittaa, voi tutustua opiston ilmoittautumisjärjestelmässä osoitteessa <https://uusi.opistopalvelut.fi/raahe/fi/>

4.4.1 Englanti

4.4.1.1 Englanti kertauskurssi (A1), 3 op

Kertauskurssi sopii niille, joka haluaa kerrata paljon perusasioita, kuten lauseen muodostusta. Uutena asiana opimme imperfektin. Oppikirja Destinations 2. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 52 tuntia ja itsenäistä opiskelua n. 30 tuntia.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- muodostaa lauseita preesensissä
- kellonajat
- kertoa päivärytmistä, arkiaskareista ja lomamuistoista
- preesensin ja imperfektin

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa muodostaa lauseita preesensissä
- Opiskelija osaa ilmaista kellonajat
- Opiskelija osaa kertoa päivärytmistä, arkiaskareista ja lomamuistoista
- Opiskelija osaa preesensin ja imperfektin

4.4.1.2 Englanti 4 A, jatkokurssi (taso A2), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka ovat jo opiskelleet imperfektin, perfektin, futuurin ja konditionaalit. Oppikirja Destinations 4, kappaleesta 5 alkaen. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 50 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- sopia tapaamisista ja järjestelyistä
- hoitaa ja teettää asioita
- kierrätys-sanastoa, fraasiverbejä, liitekysymyksiä ja epäsuoraa kerrontaa
- passiivin ja sen vastineet
- have / get sth done -rakenteet

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa sopia tapaamisista ja järjestelyistä
- Opiskelija osaa hoitaa ja teettää asioita
- Opiskelija osaa kierrätys-sanastoa, fraasiverbejä, liitekysymyksiä ja epäsuoraa kerrontaa
- Opiskelija osaa passiivin ja sen vastineet
- Opiskelija osaa have / get sth done -rakenteet

4.4.1.3 Englanti 4 B, jatkokurssi (taso A2-B1), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka ovat opiskelleet imperfektin, perfektin ja futuurin. Oppikirja Destinations 4, kappaleesta 9 alkaen, jonka jälkeen Everyday English 4. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 52 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- kuvailla tunteita, tilanteita ja asioita -ed ja -ing -päätteisillä adjektiiveilla
- keskustella ruokalajeista, ruuanvalmistustavoista ja urheilulajeista
- asioida rautakaupassa ja hallitsee remonttisanastoa
- laskettavat ja ei-laskettavat sanat, paljoussanojen erot
- verbin perus- tai -ing-muodot

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa kuvailla tunteita, tilanteita ja asioita -ed ja -ing -päätteisillä adjektiiveilla
- Opiskelija osaa keskustella ruokalajeista, ruuanvalmistustavoista ja urheilulajeista
- Opiskelija osaa asioida rautakaupassa ja hallitsee remonttisanastoa
- Opiskelija osaa laskettavat ja ei-laskettavat sanat, paljoussanojen erot
- Opiskelija osaa verbin perus- tai -ing-muodot

4.4.2 Espanja

4.4.2.1 Alkeet (A1), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka haluavat oppia espanjaa alusta lähtien. Oppikirja Perfecto! 1 Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 50 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- tervehtiä ja hyvästellä
- esitellä itsensä ja kysyä toinen nimeä sekä kuulumisia
- kertoa itsestään ja mieltymyksistään
- tuntee lukusanat sekä oppitunti- ja kaupunkisanastoa
- osaa tilata kahvilassa ja ravintolassa
- osaa kellonajat ja viikonpäivät
- olla-verbit ser ja estar käyttöeroineen, säännöllisten verbien ja adjektiivien taivutuksen, genetiivirakenteen sekä me gusta -ilmaisun

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa tervehtiä ja hyvästellä
- Opiskelija osaa esitellä itsensä ja kysyä toinen nimeä sekä kuulumisia
- Opiskelija osaa kertoa itsestään ja mieltymyksistään
- Opiskelija osaa tuntee lukusanat sekä oppitunti- ja kaupunkisanastoa
- Opiskelija osaa tilata kahvilassa ja ravintolassa
- Opiskelija osaa kellonajat ja viikonpäivät
- Opiskelija osaa ser ja estar käyttöeroineen, säännöllisten verbien ja adjektiivien taivutuksen, genetiivirakenteen sekä me gusta -ilmaisun

4.4.2.2 Espanja 2 jatkokurssi (taso A1-A2), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka osaavat hieman espanjaa. Oppikirja Perfecto! 2, kappaleesta 3 alkaen. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 52 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- kertoa päivätoimistaan, vapaa-ajanvietostaan ja harrastuksistaan

- ostaa matkalipun, varata hotellihuoneen ja tilata ravintolassa
- kertoa asioista mennessä aikamuodossa
- kulkuneuvot, ruumiinosat ja vaivat, asunto huonekaluineen
- vuokrata asunnon ja auton sekä ratkoa ongelmatilanteita
- refleksiiviverbit, perfektin, datiivipronominit ja -verbit

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa kertoa päivätoimistaan, vapaa-ajanvietostaan ja harrastuksistaan
- Opiskelija osaa ostaa matkalipun, varata hotellihuoneen ja tilata ravintolassa
- Opiskelija osaa kertoa asioista mennessä aikamuodossa
- Opiskelija osaa kulkuneuvot, ruumiinosat ja vaivat sekä asunnon huonekaluineen
- Opiskelija osaa vuokrata asunnon ja auton sekä ratkoa ongelmatilanteita
- Opiskelija osaa refleksiiviverbit, perfektin, datiivipronominit ja -verbit

4.4.2.3 Espanja 3 jatkokurssi (taso A2), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka ovat opiskelleet perfektin. Oppikirja Perfecto! 2, kappaleesta 7 alkaen, jonka jälkeen Perfecto! 3. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 50 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- kertoa päivän kulusta mennessä ajassa
- kertoa vapaa-ajasta, sukulaisista ja ystävistä
- kertoa asioista mennessä aikamuodossa
- kulkuneuvot, ruumiinosat ja vaivat, asunto huonekaluineen
- indefiniittipronomineja, preteritin, imperfektin kestopronomineen ja hace...que -rakenteen

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa kertoa päivän kulusta mennessä ajassa
- Opiskelija osaa kertoa vapaa-ajasta, sukulaisista ja ystävistä
- Opiskelija osaa kertoa asioista mennessä aikamuodossa
- Opiskelija osaa kulkuneuvot, ruumiinosat ja vaivat sekä asunnon huonekaluineen

- Opiskelija osaa indefiniittipronomineja, preteritin, imperfektin kesto- ja muotoineen ja *hace...que* -rakenteen
- Opiskelija osaa datii- ja akkusatiivipronominien käytön samassa lauseessa

4.4.3 Ranska

4.4.3.1 Ranska 2 jatkokurssi (taso A1-A2), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka osaavat jo hieman ranskan alkeita. Oppikirja *C'est parfait!* 1, kappaleesta 9 alkaen, jonka jälkeen *Chez Olivier* 2. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 52 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- kertoa menneistä tapahtumista
- esittäytyä ja kertoa itsestään sekä kuvailla toisia
- sopia tapaamisesta sekä tilata ravintolassa
- *passé composé*n, indefiniittipronomineja, painollisia pronomineja, rakenteen *depuis* + *présens* sekä adverbeja

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa kertoa menneistä tapahtumista
- Opiskelija osaa esittäytyä ja kertoa itsestään sekä kuvailla toisia
- Opiskelija osaa sopia tapaamisesta sekä tilata ravintolassa
- Opiskelija osaa *passé composé*n, indefiniittipronomineja, painollisia pronomineja, rakenteen *depuis* + *présens* sekä adverbeja

4.4.3.2 Ranska 3 jatkokurssi (A2-B1), 3 op

Kurssi sopii niille, jotka ovat jo opiskelleet imperfektin, *passé composé*n, pluskvamperfektin ja passiivin. Oppikirja *Chez Olivier* 3, kappaleesta 5 alkaen. Kurssilta voi halutessaan saada opintopisteitä. Lähiopetusta 50 tuntia ja n. 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- ilmaista mielipiteensä ja kertoa tulevaisuuden suunnitelmista
- puhua jätteiden lajittelusta ja kierrätyksestä

- puhua parisuhteesta ja lasten kasvatuksesta
- asioida poliisilaitoksella
- sanastoa urheilu- ja retkeilyteemoista
- futuurin, konditionaalien ja subjunktiivien

Arviointi

Opiskelija osallistuu säännöllisesti ja aktiivisesti tunneille sekä tekee sovitut kotitehtävät hyväksytysti.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija osaa ilmaista mielipiteensä ja kertoa tulevaisuuden suunnitelmista
- Opiskelija osaa puhua jätteiden lajittelusta ja kierrätyksestä
- Opiskelija osaa puhua parisuhteesta ja lasten kasvatuksesta
- Opiskelija osaa asioida poliisilaitoksella
- Opiskelija osaa urheilu- ja retkeilysanastoa
- Opiskelija osaa futuurin, konditionaalien ja subjunktiivien

5. Kädentaidot

5.1 Opetuksen tavoitteet

Kädentaitojen opetus tarjoaa kokemuksellisen ja elämyksellisen käsityön kautta opiskelijalle itseilmaisun ja omien vahvuuksien löytämisen mahdollisuuksia sekä monipuolista kädentaitojen osaamista. Käsityön eheyttävä ja terveyttä edistävä vaikutus toimii vastapainona työelämälle ja mahdollistaa henkisen palautumisen. Opetus lisää yhteisöllisyyttä, osallisuutta, sallivuutta ja vahvistaa luottamusta omiin kykyihin. Kurssitoiminta antaa mahdollisuuden kohtaamiselle ja luo sosiaalisia verkostoja.

Opetus ylläpitää perinteitä ja kehittää uutta ilmaisua sekä antaa monipuolista kulttuuritietoutta ja edistää kestävästä kehityksestä. Opetus kannustaa opiskelijoita pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta.

Opetuksen tavoitteena on innostaa opiskelijaa oivalluksiin, luovuuteen ja tekemisen iloon. Opiskelijoita ohjataan tutkivaan, elämykselliseen ja monipuoliseen materiaalien ja tekniikoiden käyttöön sekä kannustetaan soveltamaan itsenäisesti oppimaansa.

Oppisisältöjä tarjotaan monipuolisesti, huomioiden kuntalaisten tarpeet ja ajankohtaiset aiheet.

5.2 Opetusohjelman rakenne

Kädentaitojen kurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Opetusta tarjotaan monipuolisesti eri kädentaitojen aloilla mm. ompelussa ja kaavoituksessa, kudonnassa, kankaiden kuvioinnissa ja värjäyksessä, huovutuksessa, lankatöissä, koruissa, lasitöissä, luonnonmateriaaleissa, kirjansidonnassa ja paperissa, puu- ja metallitöissä, entisöinnissä ja verhoilussa.

Opetuksessa otetaan huomioon ajankohtaisia teemoja ja ilmiötä. Kurssitarjonta huomioi opiskelijoiden tarpeet niin pitkäkestoiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun kuin intensiiviseen, lyhytkestoiseen uusien taitojen opiskeluun.

5.3 Taitotasot ja osaamisen arviointi

Kädentaitojen opetuksessa ja arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset taidot ja tavoitteet. Opiskelijan oppimista ohjataan, edistymistä opinnoissa tuetaan ja edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arviointi on jatkuvaa avointa vuorovaikutusta opiskelijan, opettajan ja ryhmän välillä. Se on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Arviointi kohdistuu sekä oppimisprosesseihin että valmistettuihin tuotteisiin ja teoksiin. Osaamisen arviointi tehdään vertaamalla opiskelijan osaamista kurssin osaamistavoitteisiin ja niistä johdettuihin arviointikriteereihin.

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamisen arvioinnista vastaa kurssin opettaja. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle.

5.4 Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

5.4.1 Ompelu A ja B Patala, ompelu Antinkangas, ompelu, Vihanti, ompelu, Pyhäjoki, 4 op.

Kurssilla opit valmistamaan omien toiveiden mukaan asuja tai sisustustekstiilejä ommellen. Kurssilla voidaan myös korjata ja tuunata valmiita vaatteita. Jokainen hankkii itse tarvitsemansa materiaalit kuten kankaat, ompelulangat, napit, vetoketjut ja tukikankaat. Ota mukaan myös omat ompelutarvikkeet: mittanauha, sakset, viivoitin, nuppineuloja, silmäneuloja, ratkoja, merkitsemisliitu, muistiinpanovälineet, tarvittaessa oma kaksoisneula jne. Sopii myös vasta-alkajille. Kurssin laajuus 4 op.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin jälkeen opiskelija osaa ompelun perustekniikat ja yleisimmät rakenteet. Opiskelija osaa vaateen kokoamisen perusteet: valmistaa itselle tai muille yksinkertaisia vaatteita valmiskaavoja käyttäen. Opiskelija käyttää valmistuksessa alan materiaaleja, työmenetelmiä, koneita ja laitteita. Opetussisällöt ja niiden laajuus vaihtelevat opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen mukaan, sisällöstä tehdään kirjallinen suunnitelma. Opiskelija osoittaa osaamisensa valmistamalla tuotteen/tuotteita kirjallisten tai suullisten työohjeiden

mukaisesti. Valmistettava tuote voi olla esimerkiksi vaate tai sisustustekstiili. Valmistettavan tuotteen vaatavuus vaihtelee opiskelijan osaamisen mukaisesti.

Arviointi

Työskentelyä ja tuotetta/tuotteita arvioidaan suhteessa tavoitteisiin ja suunnitelmaan. Arviointi muodostuu itsearviointista, jatkuvasta arvioinnista ja valmiin tuotteen arvioinnista.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun osaamistavoitteet toteutuvat työskentelyssä, opiskelija etenee kurssilla suunnitelman mukaisesti ja tuote/tuotteet valmistuvat työhöiden mukaisesti.

5.4.2 Huovutus, 1 op

Kurssilla opit märkä- ja neulahuovutuksen perustekniikoita tai voit syventää aiempaa osaamistasi. Huovutamme mm. rullaus- ja nanotekniikalla tai vaikkapa hiomakonetta käyttäen villasta huopatuotteita esim. huiveja, pipoja, hattuja, saunahattuja, lapasia, tossuja, laukkuja, tyynyjä, sisustusvalaisimia tai lemmikin petejä. Neulahuovuttamalla teemme erilaisia kolmiulotteisia hahmoja esim. eläimiä, enkeleitä ja tonttuja, neulan avulla voit myös koristella huopa ja - villatuotteita. Tarvikkeet lisätiedoissa. Kurssi on mahdollista suorittaa opintopistekurssina, kurssin laajuus 1 op.

Opetuksen tavoitteet

Kurssin jälkeen opiskelija osaa märkä- ja neulahuovutuksen perustekniikoita, kuten rullaus- ja nanotekniikka sekä hiomakoneen käyttö huovutuksessa. Hän osaa suunnitella huovutetun tuotteen, valita oikeat materiaalit, laskea materiaalimenekin, valita oikean tekniikan sekä valmistaa suunnittelemansa tuotteen.

Arviointi

Arviointi on jatkuvaa opiskelijan osaamisen arviointia työskentelyn aikana ja se tähtää osaamisen syventämiseen. Arviointiin kuuluu opiskelijan itsearviointia sekä valmiin tuotteen arviointi.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opiskelija osaa suunnitella ja valmistaa kurssin osaamistavoitteiden mukaisesti huovutustyön.

5.4.3 Kankaanpainanta ja -värjäys, 1 op

Opit kuvioimaan erilaisin painanta- ja värjäystekniikoin (esim. kaaviopainanta, leimasinpainanta, gelli-painanta, maalaus, aurinkovärjäys, syanotypia, batiikki...) kankaita vaatteisiin, asusteisiin ja sisustukseen. Ensimmäisellä kerralla suunnittelet kankaat, valitset kuviointitekniikat ja suunnittelet materiaalihankinnat. Voit ottaa mukaasi puuvilla- tai pellavakankaita sekä kankaanpainanta- ja värjäysvärejä sekä työvälineitä, jos sinulla on.

Opistolta voit lainata työvälineitä. Sopii myös aloittelijoille. Kurssi on mahdollista suorittaa opintopistekurssina, kurssin laajuus 1 op (sisältää itsenäistä työskentelyä).

Opetuksen tavoitteet

Opiskelija tutustuu erilaisiin painanta- ja värjäystekniikoihin (esim. kaavio-, leimasin- ja gelli-painanta, maalaus, aurinkovärjäys, syanotypia, batiikki...). Kurssin jälkeen hän osaa suunnitella kankaan paino- tai värjäyskuvioita, valita suunnitelmaan sopivat materiaalit sekä kuviointitekniikat, tehdä materiaalihankinnat ja toteuttaa suunnitelmien mukaisia painettuja tai värjättyjä kankaita.

Arviointi

Arviointi on jatkuvaa opiskelijan osaamisen arviointia työskentelyn aikana ja se tähtää osaamisen syventämiseen. Arviointiin kuuluu opiskelijan itsearviointia sekä valmiin tuotteen arviointi.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opiskelija osaa suunnitella ja valmistaa kurssin osaamistavoitteiden mukaisen kuvioidun kankaan. Arvosanat: Hyväksytty/hylätty

6. Kuvataide

6.1 Opetuksen tavoitteet

Kuvataiteen kurssit ovat kaikille avoimia osaamisesta ja koulutustaustasta riippumatta. Kursseilla opiskelijan on mahdollista oppia kuvataidetta laaja-alaisesti alkeista erityistekniikoihin.

Kuvataidekursseilla opiskelija oppii ilmaisemaan ajatuksiaan, mielikuviaan ja havaintojaan eri tekniikoita ja niiden yhdistelmiä käyttämällä niin, että hänelle syntyy innostunut ja henkilökohtainen suhde kuvataiteeseen. Kuvataideopinnot ohjaavat opiskelijaa tavoitteelliseen itseilmaisuun kehittämällä myös esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja sekä ymmärrystä taiteen merkityksestä yksilölle ja yhteisölle.

Kursseja on kuvataiteen eri osa-alueilta, kuten maalauksesta (esim. öljy-, vesi-, akryylimaleilla), piirustuksesta (esim. lyijykynällä, hiilellä tai liiduilla), taidegrafiikasta (esim. monotypia, puupiirros, syväpaino) tai erityistekniikoista kuten kalligrafiasta. Kurssin teemasta ja kestosta riippuen kuvataiteen kursseilla opiskelija oppii esim. värioppia, sommittelua ja taidehistoriaa oman työskentelyn ja opettajan ohjauksen kautta.

6.2 Opetusohjelman rakenne

Kuvataidekurssit vaihtelevat laajuudeltaan muutaman kerran lyhytkursseista koko lukuvuoden kestäviin kursseihin.

Taidekursseille on tyypillistä, että samalla kurssilla voi olla monen tasoisia opiskelijoita, jolloin eritasoiset opiskelijat opiskelevat yhdessä oppien myös toisiltaan.

6.3 Taitotasot ja osaamisen arviointi

Kurssit voidaan karkeasti jaotella kolmeen tasoon:

Alkeistason kurssi (A) on tarkoitettu ihmiselle, jolla ei ole aiheesta lainkaan aiempaa osaamista. Kurssilla saavutetaan yleistiedot ja yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi vaadittavat perustaidot. Työskentely tai opiskelu tapahtuu selkeässä toimintaympäristössä suoran valvonnan alaisena. Tehtävien suorittamiseen tarvitaan tukea, apua ja ohjausta eli kurssi ei itsenäistä suorittamista.

Perustason kurssi (B) on hiukan enemmän osaamista vaativa kurssi. Tällä tasolla saavutetaan perustiedot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseksi käyttäen yksinkertaisia sääntöjä ja työkaluja. Opiskelija kykenee jo tekemään myös itsenäisesti perusasioita, joskin saattaa tarvita vähän neuvoa ja opastusta. Hän tietää myös alan termejä, teorioita ja yleisiä käsitteitä

Jatkotason kurssi (C) on enemmän harjaantuneisuutta ja itsenäistä otetta vaativa kurssi. Opiskelijalla on käytännön taitoja ja hän kykenee jossain määrin itsenäiseenkin työskentelyyn. Hän osaa valita työkaluja ja menetelmiä sekä ratkaista ongelmia, soveltaa ja mukauttaa omaa toimintaansa olosuhteisiin.

Osaamisen arviointi on opiskelijalle vapaaehtoista. Osaaminen arvioidaan, mikäli opiskelija antaa suostumuksensa arvioinnille kurssin aluksi. Opiskelijan osaamista arvioi kurssin opettaja kurssin aikana. Koska arviointi tapahtuu osana kurssin opetusta, osaamisen osoittamisen tulisi olla mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista sekä opiskelijalle että opettajalle. Yksittäisten opiskelijoiden osaamisen arviointi ei vaikuta muun ryhmän toimintaan.

Arvioinnissa opiskelijan osaamista, työskentelyä ja omia tuotoksia tarkastellaan kurssille määriteltujen osaamistavoitteiden mukaisesti. Kurssin osaamistavoitteet ja niiden arviointikriteerit kertovat opiskelijalle selkeästi mitä opiskelijan tulisi kurssin päätyttyä osata ja millä tasolla. Kurssista ja sen sisällöstä riippuen opiskelija osaamista arvioitaessa tarkastellaan esimerkiksi

- kuvallista tuottamista
- teknistä osaamista
- visuaalista ajattelua

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset sekä halu kehittyä oman henkilökohtaisen käsialansa pohjalta.

Kuvataiteen arviointi on kannustavaa, opiskelijan osaamista kehittävää ja vuorovaikutteista. Arvioinnilla pyritään tukemaan opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja visuaaliseen kulttuuriin. Tukena arvioinnille voi olla esimerkiksi portfolio, visuaalinen oppimispäiväkirja ja/tai keskustelut opettajan tai koko ryhmän kanssa. Kuvataiteessa myös itsearviointi, oman osaamisen tunnistaminen sekä oman työskentelyn sanallistaminen on tärkeää.

6.4 Kurssit, joista voi saada suoritusmerkinnän

6.4.1 Taidepakki, 3 op

Taidepakki on taiteen tekijän peruskurssi. Kurssi keskittyy maalaukseen ja piirustukseen ja niiden perustekniikoiden opetteluun. Kurssin aikana opitaan kuvan tekemisen perusasioita ja -tekniikoita, työskennellään omien ja opettajan antamien aiheiden parissa sekä keskustellaan taiteesta.

Opetuksen tavoitteet ja arviointi

1. Värioppi

Sisällöt: väriopin peruskäsitteet, väriopin harjoituksia, värien sekoitusharjoituksia.

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- kertoa väriopin peruskäsitteet: pää-, väli- ja tertiäärivärit
- sekoittaa puhtaat pää- ja välivärit, sekoittaa taitettuja ja murrettuja värejä
- käyttää ja nimetä erilaisia väririnnastuksia: vastaväririnnastuksen, valööririnnastuksen, kyläisyysrinnastuksen, kylmä-lämminrinnastuksen.

Arviointi: maalaus, johon liittyy lyhyt kirjallinen osuus, jossa kerrotaan väriopillisista päätöksistä.

2. Sommittelu

Sisällöt: sommittelun käsite, sommittelun perustekijät (piste, viiva, pinta, massa, rytm, tasapaino, jännite), sommittelun perusmuuttujat (koko, muoto, asento/paikka, suunta, lukumäärä, välimatka, tiheys); värit ja valöörit sommittelussa, erilaisia sommittelun kaavoja (mm. kolmanneksen sääntö ja kultainen leikkaus)

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- nimetä kuvasta sommittelun perustekijöitä ja perusmuuttujia
- käyttää teoksessaan sommittelumalleja

Arviointi: Maalaus tai piirros, johon liittyy lyhyt kirjallinen osuus, jossa kerrotaan sommitteluun liittyvistä päätöksistä.

3. Taiteilijan taidot

Sisällöt: Havaintoon pohjautuvan kuvaamisen harjoittelu, elävän mallin piirtäminen tai maalaaminen (asetelma, esinetutkielma) sekä perspektiiviopin hyödyntäminen käytännön harjoitusten avulla.

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- hahmottaa ympäröivää maailmaa ja esittää havaintonsa piirtäen tai maalaten
- nimetä ja käyttää hyväkseen erilaisia perspektiivioppiin kuuluvia keinoja kuvata tilaa

Arviointi: Havaintoon perustuva maalaus tai piirros

4. Kuvailmaisun materiaalit

Sisällöt: maalaamisen perustekniikoiden harjoittelu ja erilaisiin materiaaleihin tutustuminen. Oman ilmaisun kehittäminen maalauksen keinoin. Kuva-analyysin keinoihin tutustuminen.

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- käyttää erilaisia maalaustekniikoita oman ilmaisunsa toteuttamiseksi
- käyttää sekatekniikoita ja ymmärtää niiden vaatiman materiaalituntemuksen
- valita omaan ilmaisuunsa sopivia maalausmateriaaleja ja tekotapoja
- käyttää formalistisen ja subjektiivisen kuva-analyysin keinoja.

Arviointi: Taideteos, johon liittyy lyhyt kirjallinen selvitys.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

Kurssi arvioidaan hyväksytyksi, kun opiskelija on tehnyt kurssin osa-alueisiin liittyvät ohjeiden mukaiset tehtävät osaamista osoittavalla tavalla.

6.4.2 Kalligrafiakurssi - Koristeltu italic ja spencerian, hybridikurssi (3 op)

Haluaisitko oppia kirjoittamaan kauniisti? Kalligrafiakurssilla opit valitsemaan toimivat välineet kirjoittamiseen sekä tutustut kahteen kirjoitukseen ja renessanssin ajan kuvitukseen. Opit italic-kirjoituksen perusmuodot ja italicin kirjainten koristelua. Lisäksi opit piirtämään ja maalaamaan renessanssin aikaisen 'Italian White Vine' -koristeisen alkukirjaimen. Opit myös kauniin spencerian kaunokirjoituksen perusmuodot. Kurssi sopii kaikille kirjoittamisesta ja kalligrafiasta kiinnostuneille. Osaamisperusteisesta kurssista voit halutessasi saada suoritusmerkinnän (hyväksytty/hylätty). Laajuus: 3 opintopistettä.

Opetuksen tavoitteet ja arviointi

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- italic-kirjoituksen perusvedot
- italicin koristeiden lisäämisen perusteet
- piirtää ja maalata renessanssin aikaisen kuvitetun alkukirjaimen (Italian White Vine) ohjeen mukaan
- spencerian-kirjoituksen perusvedot
- kalligrafisen työn sommittelua
- piirtää ja kertoo kultaisesta leikkauksesta

Opintopisteiden suorittajille tulee kotitehtäviä 14 h.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

Arviointi tapahtuu tuntityöskentelyn ja oppimistehtävien yhteydessä jatkuvana arviointina. Säännöllinen osallistuminen on välttämätöntä. Opiskelija kokoaa tehtävät portfolioksi, josta opiskelijan on helppo nähdä oman kirjoituksen kehittyminen. Oppimistehtävistä keskustellaan yhdessä opiskelijan ja/tai ryhmän kanssa. Opiskelija perustelee valintojaan sanallisesti keskusteluissa.